

เพื่อเผยแพร่ทันที

แม่น้ำโขงยังคงเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่ความท้าทายยังคงมีอยู่: รายงานฉบับใหม่ของคณะกรรมการแม่น้ำโขง

นครหลวงเวียงจันทน์ สปป. ลาว วันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2566 — คณะกรรมการแม่น้ำโขงได้เผยแพร่รายงานประจำปี พ.ศ. 2565 ซึ่งนำเสนอความสำเร็จในการดำเนินงานหลายประการในปีที่ผ่านมา และรวมถึงความท้าทายสำคัญที่ลุ่มน้ำเผชิญอยู่ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับความสนใจเป็นพิเศษ

[รายงานประจำปี พ.ศ.2565](#) ของคณะกรรมการแม่น้ำโขงได้รายงานความสำเร็จในการดำเนินงานที่ปรากฏชัดเจนทั่วลุ่มน้ำโขง ซึ่งบรรลุผลสำเร็จผ่านความพยายามร่วมกันและ "การทูตด้านน้ำ" ของประเทศภาคีสมาชิก ได้แก่ กัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ไทย เวียดนาม และกลุ่มพันธมิตร

ท่ามกลางความสำเร็จต่างๆ ในปีที่ผ่านมา ความสำเร็จที่สำคัญอย่างยิ่ง อันได้แก่ แนวปฏิบัติฉบับใหม่สำหรับการออกแบบเขื่อน ไฟฟ้าพลังน้ำและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกในการอพยพของปลาและการไหลของตะกอน เอกสารกฎการเดินเรือฉบับใหม่เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยของการเดินเรือในแม่น้ำโขงมากขึ้น รวมถึงเครื่องมือที่เป็นนวัตกรรมใหม่ในการพยากรณ์น้ำท่วมและภัยแล้งได้ดียิ่งขึ้น การติดตั้งสถานีติดตามตรวจสอบแห่งใหม่ทางตอนบนของลุ่มน้ำเพื่อตรวจจับการเปลี่ยนแปลงของลำน้ำได้อย่างรวดเร็ว และการเปิดตัวการศึกษาาร่วมซึ่งเป็นการร่วมมือกับกรอบความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง (Lancang-Mekong Cooperation) เพื่อพัฒนาความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับระบบการไหลของน้ำที่เปลี่ยนแปลงไปตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง ที่มีประสิทธิผลมากขึ้น

คณะกรรมการแม่น้ำโขงได้เริ่มดำเนินการตามแนวทางการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนหรือ TbEIA แล้ว ในขณะที่การศึกษาร่วม (Joint Study) ก็ได้บทสรุปการศึกษาในระยะแรกแล้ว ผลการศึกษาจะถูกนำเสนอในการประชุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียระดับภูมิภาคครั้งที่ 13 ซึ่งจะจัดขึ้นในวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2566 ที่เมืองหลวงพระบาง สปป. ลาว

นอกจากนี้ ในขณะที่ MRC มุ่งมั่นที่จะบรรลุทั้งยุทธศาสตร์การพัฒนาลุ่มน้ำปี พ.ศ.2564-2573 และแผนยุทธศาสตร์ปี พ.ศ.2564-2568 รายงานประจำปีนี้ได้อธิบายถึงกลยุทธ์สำคัญทั้ง 5 ด้านขององค์กร ได้แก่ สิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และความร่วมมือ ซึ่งไม่เพียงแต่ให้ประโยชน์แก่

ผู้คนนับล้านเท่านั้นในลุ่มแม่น้ำโขง แต่มีส่วนช่วยให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 10 ข้อจาก 17 ข้อของประชาคมระหว่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีข่าวดีในวันนี้ ซึ่งรวมปริมาณน้ำฝนที่สูงกว่าปี 2564 และ 2565 ถึง 40% คุณภาพน้ำในแม่น้ำโขงสายหลักที่อยู่ในเกณฑ์ “ดี” หรือ “ดีเยี่ยม” ในพื้นที่ส่วนใหญ่ และการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมและมาตรฐานการครองชีพที่ดีขึ้นทั่วทั้งภูมิภาค แต่ลุ่มแม่น้ำโขงยังคงเผชิญกับความท้าทายที่ยิ่งใหญ่ อันที่จริง ใน การปราศรัยเกี่ยวกับสถานภาพของแม่น้ำโขงเมื่อเดือนเมษายนที่ผ่านมา ดร.อานุลัก กิตติคุณ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารของสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขง กล่าวถึงแนวโน้มที่ “น่ากังวล” ห้าประการ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการไหล ปริมาณตะกอนที่มีความสัมพันธ์ต่อสารอาหารในน้ำ การรुक้าของน้ำเค็ม มลพิษจากพลาสติก และน้ำท่วมและภัยแล้งที่รุนแรงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ดร.อานุลักได้ระบุไว้ในรายงานประจำปีถึงความท้าทายเหล่านี้ที่มีลักษณะข้ามพรมแดน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมืออย่างต่อเนื่องเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวในกลุ่มประเทศภาคีสมาชิก ซึ่งรวมถึงความจำเป็นในการแบ่งปันข้อมูล การเจรจา การประนีประนอม และการเปิดกว้างต่อพันธมิตรทั้งในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ

“แม่น้ำโขงมีเพียงหนึ่งเดียว” ดร.อานุลักได้เขียนไว้ในคำนำ “ตามหลักการแล้ว เราควรนำแนวทางการบูรณาการ ทั้งลุ่มน้ำมาใช้ในการแสวงหาแนวทางแก้ไขและการตัดสินใจสำหรับทุกสิ่งตั้งแต่การออกแบบโครงการไฟฟ้าพลังน้ำและการติดตามตรวจสอบแม่น้ำ ไปจนถึงกฎการนำทางการสัญจรทางน้ำและโครงสร้างพื้นฐานด้านการชลประทาน”

คณะกรรมการแม่น้ำโขงเป็นหน่วยงานระหว่างรัฐบาลเพียงหน่วยงานเดียวที่ได้รับความไว้วางใจจากสนธิสัญญา – ความตกลงแม่โขง พ.ศ. 2538 – เพื่อปกป้องแม่น้ำ รับรองการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างเท่าเทียมกัน และเพิ่มการพัฒนาเศรษฐกิจให้สูงสุด ในขณะเดียวกันก็ลดอันตรายใด ๆ ที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมหรือชุมชนริมแม่น้ำ เช่น ครอบครัวชาวประมงและเกษตรกรหลายล้านครอบครัวที่ต้องพึ่งพาแม่น้ำเพื่อเป็นแหล่งอาหารและประกอบอาชีพ

แม้ว่าจะมีความเห็นที่แตกต่างเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวระหว่างการพิจารณาผลประโยชน์แห่งชาติกับสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับภูมิภาค แต่ความสำเร็จที่ปรากฏรายละเอียดในรายงานประจำปีฉบับนี้ได้แสดงให้เห็นว่า ในที่สุดความร่วมมือระหว่างกันจะให้ผลลัพธ์ที่ดีและจะยังคงเป็นเช่นนั้นต่อไปในอนาคต ตามที่ผู้บริหารระดับสูงของไทยระบุในรายงาน

“วันนี้ คณะกรรมการแม่น้ำโขง มีนโยบายและขั้นตอนปฏิบัติที่ชัดเจนในการจัดการกับธรรมชาติน้ำข้ามพรมแดนโดยยึดหลักความร่วมมือ พันธกรณีตามสนธิสัญญาและความปรารถนาดี” กล่าว โดย ดร. สุรสีห์ กิตติมณฑล สมาชิกของคณะกรรมการร่วมคณะกรรมการแม่น้ำโขงประจำประเทศไทย ซึ่งดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติและเลขาธิการสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย

บันทึกบรรณาธิการ:

คณะกรรมการแม่น้ำโขงเป็นองค์กรระหว่างหน่วยงานรัฐบาลซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2538 เพื่อการเจรจาและความร่วมมือในระดับภูมิภาคพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง โดยถูกก่อตั้งขึ้นจากข้อตกลงแม่น้ำโขงระหว่าง กัมพูชา สปป.ลาว ประเทศไทย และเวียดนาม องค์กรดังกล่าวเป็นเวทีระดับภูมิภาคในการเจรจาต่อรองด้านทรัพยากรน้ำและเป็นศูนย์กลางข้อมูล องค์ความรู้ในด้านการพัฒนา การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนของภูมิภาค

- จบ -

ข้อมูลเพิ่มเติม โปรดติดต่อ:

Mr Sopheak Meas ผู้เชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

เจ้าหน้าที่สื่อสารมวลชนชั่วคราว, สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขง

อีเมล : sopheak@mrcmekong.org | โทรศัพท์มือถือ: +856 20 7777 9168

###